

דעם רבינ'ס אעשיות

ספורי מעשיות משנים קדמוניות
מרבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב
זיע"א

המעשה עם הבחינות
בלשון הקודש - ואידיש

מעשה ז'
מזבוב ועכביש
גליון 54

שבת שלום ילדים יקרים!

השבוע במעשה השביעי, רבנו מספר לנו על שני בעלי חיים. הראשון הוא הזבוב, בעל חי קטן וחלש, שנאחז בקצה הדף של הספר, והשנייה היא העכביש, גם קטנה אך ערמומית מאד, וכל ענינה הוא, לתקוף וללכד את הזבוב. היא מנסה להתקדם לעבר הזבוב, ועשתה משחק כאלו היא מתרחקת וכו', וכל פעם כבר כמעט מצליחה לצוד את הזבוב, רק הדף של הספר כל פעם מדפדף אותה לאחור שוב ושוב, עד שהיא נלכדת שם לגמרי בין דפי הספר "ונשארה מטה מטה עד שלא נשאר ממנה כלום".

העכביש מרמזת על היצר הרע שמונע אותנו מעבודת ה', וכל ענינו הוא, רק לצוד אותנו ברשתו ולהלחם בנו, ב**זבוב** - **שמרמז על האדם שהוא חלש מאד** ואין בכחו להלחם עם היצה"ר. אך העכביש לא מותרת, כמו שמספר במעשה, שכל פעם היא מגיעה בערמה לאדם ומנסה שוב ושוב להפילו וליאשו, ועושה את עצמה בערמה כאלו היא חוזרת, כאלו היא לא רוצה כלום ובסוף היא חוזרת שוב למטרתה להפיל אותנו בעמקי הקלפות, עם רצונות לא טובים או מחשבות זרות, דמיונות ושטויות, וכן כמה וכמה פעמים בלי שעור. הבעל דבר אינו מתאש כלל, והאדם כל כך חלש וקטן, ומולו הבעל דבר כל כך מתחכם וערמומי, איך נוכל להנצל ממנו?

על ידי הדף של הספר! אמנם הזבוב אינו יכול להגן על עצמו לבד מול העכביש, אך הוא יכול להחזיק עצמו בדף של הספר, שזה מרמז על הצדיק והעצות שהוא נותן לנו, התורות והספרים שלו, שמי שיחזיק את עצמו בזה, יהיה מה שיהיה, למרות כל מה שעובר עליו, בודאי יזכה להנצל מרשתו של הבעל דבר, ורבנו מלמד אותנו לא להבהל אם היצר הרע מגיע שוב ושוב, אם מחשבות רעות, ופתוים, ולא יחשב ח"ו שבטח אני רע ומשחת כזה שיש לי רצונות ומחשבות כאלו, כי זה העקר מה

שהבעל דבר רוצה, שלא גידע שזה הוא (הבעל דבר) בעצמו... שהוא בא לצוד אותנו, אלא עושה הכל בערמה ובשקט... ועבודה שלנו הוא, שנזכר תמיד שזה מעשה הבעל דבר בעצמו, ונדחה אותו שוב ושוב עד שנזכה בעזרת ה' יתברך, ובכח הצדיק, שלא ישאר ממנו כלום.

רבנו ז"ל ישב פעם עם אנשיו ודברו בעבודת ה', בתוך כך דפק גוי אחד על החלון ושאל האם יש כאן אחד מהאנשי חיל, והשיבו לו שלא. הלך הגוי לדרכו אך אחרי איזה זמן שוב חזר, ושוב דפק על החלון ושאל האם יש כאן אחד מהאנשי חיל, רבנו שדרכו היה בכל דבר שקורה למצא דרכים בעבודת ה', למד מהגוי הזה איך צריך להתחזק מול היצר הרע, ואמר:

כך הוא היצר הרע שלכם, שבתחלה בא ודופק על האדם וכשפונין ערף ממנו ומשיבין אין כאן אחד מחילותיו ומסלקין אותו ואז הולך לו, ואף-על-פי-כן אחר-כך חוזר ובא ודופק על האדם אף-על-פי שכתב סלקוהו והשיבוהו אין כאן אחד מחילותיו, שאין לו ולחילותיו מקום כאן, אף-על-פי-כן אינו נמנע לבוא עוד פעם אחר פעם, וצריכין לגרשו בכל פעם עד שישתלק לגמרי. ועין במקום אחר מזה שצריכין להיות עקשן גדול כנגדו פעם אחר פעם ואפילו מאה פעמים ויותר, ואז אם יהיה חזק כנגדו כמה וכמה פעמים יזכה לסלקו לגמרי. (חיי מוהר"ן עבודת השם תקלו)

ומה שהיה עם הזבוב, אומר רבנו: "לא אספר לכם מה שהיה בו" - כי אי אפשר לספר את כל מה שצריך לעבר על כל אחד מישראל בפרטיות בימי חיי - כל אחד עם המקומות שלו שבו הוא נלחם עם היצר הרע, והנחונות שלו מולו, כל אחד כפי בחינתו, שרק ה' יתברך בעצמו רואה הכל ויודע, לכן חשוב מאד לחזק את האמונה בצדיק, להאמין שמי שאחז את עצמו בצדיק והולך בעצותיו, יזכה בסוף שהבעל דבר יתיאש ממנו לגמרי, ויכנס אל הקדשה באמת, אמן.

שבת שלום ומברך!

ספורי מעשיות משנים קדמוניות - מעשה ז' מזבוב ועכביש שספרה רבנו נחמן מברסלב זיע"א

ענה ואמר: אספר לכם כל הנסיעה שלי שהיה לי:

מעשה במלך אחד, שהיו עליו כמה מלחמות כבדות וכבש אותם, ולקח שבויים הרבה. (בתוך דבריו שהתחיל לספר זאת המעשה ענה ואמר בזו הלשון: תאמרו שאספר לכם הכל ותוכלו להבין)

והיה המלך עושה סעדה גדולה (שקורין באיל), בכל שנה באותו היום שכבש המלחמה, והיו שם על הבאיל כל השרי מלוכה וכל השרים כדרך המלכים, והיו עושין שם עניני צחוק, (שקורין קומעדיס), והיו משחקים וצוחקים מכל האמות, מהישמעאל ומכל האמות, והיו עושים ומעקמים בדרך שחוק כדרך הנמוס וההנהגה של כל אמה, ומן הסתם מישראל גם כן היו עושין השחוק.

וצוה המלך להביא לו הספר שהיה כתוב בו הנמוסים וההנהגה של כל אמה ואמה, ובכל מקום שהיה פותח את הספר, היה רואה שכתוב בו ההנהגה והנמוסים של האמה, כדרך שהיו עושין בעלי השחוק ממש, כי מסתמא גם זה שעשה הצחוק והקאמעדיא ראה גם כן את הספר הנ"ל.

ובתוך שהיה המלך יושב על הספר, ראה שהיה עכביש, הנקרא (שפיו), שהיה מרחש על צדי הספר, דהינו על חדי הדפין, ומצד השני היה עומד זבוב. מן הסתם להיכן הולך העכביש? אל הזבוב.

ובתוך שהיה העכביש מרחש והולך אל הזבוב, בא רוח והרים את הדף מן הספר, ולא היה העכביש יכול לילך אל הזבוב, וחזרה לאחוריה, ועשתה עצמה בערמה כאלו היא חוזרת ואינה רוצה עוד לילך אל הזבוב. וחזר הדף למקומה,

וחזרה העכביש לילך אל הזבוב, ואזי שוב הרים הדף ולא הניחה, (הינו שהדף חזר והרים את עצמו, ולא הניח את העכביש לילך אל הזבוב) וחזרה, וכן היה כמה פעמים.

אחר כך שוב חזרה העכביש לילך אל הזבוב, והיתה מרחשת והולכת עד שכבר חטפה עצמה ברגל אחד על הדף. ושוב הרים הדף את עצמו, והיא כבר היתה על הדף קצת, ואזי הניח הדף את עצמו לגמרי, עד שנשארה העכביש תחתיו בחלל בין

דף לדף, והיתה מרחשת שם, ונשארה מטה מטה עד שלא נשאר ממנה כלום. (והזבוב, לא אספר לכם מה שהיה בה).

והמלך היה רואה כל זה והיה מתמיה עצמו, והבין שאין זה דבר ריק, רק שמראין לו איזה דבר. (וכל השרים ראו שהמלך מסתכל ומתמיה על זה) והתחיל לחשב בזה, מה זה ועל מה זה, ונתנמנם על הספר.

וחלם לו שהיה בידו אבן טוב, (שקורין דומיט), והיה מסתכל בו, והיו יוצאין ממנו גזמות אנשים, והשליך מידו הדומיט. והדרך אצל המלכים, שתולה עליגביהם הפאטרעט שלו, ועלגבי הפאטרעט תולה הכתר, והיו אותן האנשים, היוצאין מן הדומיט, לוקחין את הפאטרעט וחתכו את ראשו, ואחר כך לקחו את הכתר והשליכו לתוך הרפש (כל זה חלם לו),

והיו אותן האנשים רצים אליו להרגו. והרים עצמו דף מן הספר הנ"ל, שהיה שוכב עליו, והגן לפניו ולא יכלו לעשות לו מאומה. והלכו ממנו, ואחר כך חזר הדף למקומו, ושוב היו רצים להרגו, וחזר והרים הדף כנ"ל, וכן היה כמה פעמים.

והיה משתוקק מאד לראות איזה דף שמגן עליו, מאיזה נמוסים של איזה אמה כתוב עליו, והיה מתירא להסתכל, והתחיל לצעק: חבל, חבל. ושמעו כל השרים שהיו יושבים שם, והיו חפצים להקיצו, אף אין זה נמוס להקיץ את המלך. והיו מפים סביבותיו כדי להקיצו, ולא היה שומע.

בתוך כך בא אליו הר גבוה ושאל אותו: מה אתה צועק כל כך, שזה זמן רב שאני ישן, ולא הקיץ אותי כלום, שום דבר, ואתה הקיצות אותי? אמר לו: ולא אצעק? שהם קמים עלי להרגני, רק שזה הדף מגן עלי. השיב לו ההר: אם זה הדף מגן עליך, איני אתה צריך להתירא משום דבר, כי גם עלי קמים הרבה שונאים, רק זה הדף מגן עלי. בוא ואראך.

והראה לו שסביב ההר עומדים אלפים ורבות שונאים ועושים סעדות ושמיחים, וכלי זמר ומזמרים ומרקדין, והשמחה היא, שאיזה פת מהם חושב אחד ובא על איזה חכמה איה לעלות אל ההר, ואזי עושים שמחה גדולה וסעדה ומזמרים

וכו'. וכן כל פת וכת מהם, רק שזה הדף של אלו הנמוסים שמגן עליה, מגן עלי.

ובראש החר הזה נסר, (שקורין טאבליצע), והיה כתוב שם הנמוסים של הדף המגן עליו מאיזה אמה הוא, רק מחמת שהחר גבוה אין יכולים לקרות אותו הכתב, רק למטה היה טאבליצע, והיה כתוב שם, שמי שיש לו כל השנים, יכול לעלות אל החר.

ונתן השם יתברך שגדל עשב במקום שצריכין לעלות אל החר, ומי שבא לשם, היה נופלים לו כל השנים, הן שהיה הולך ברגליו, הן שהיה רוכב, הן שהלך בעגלה עם בהמות, היה נופלים כל השנים. והיו מנחים שם חמרים חמרים של שנים כמו הרים הרים.

אחר-כך לקחו אותן האנשים הנ"ל, וחזרו והעמידו יחד את הפארעט כבראשונה, ואת הכתר לקחו ורחצו אותו, וחזרו ותלאום במקומם, והקיץ המלך, והסתפל תכף על הדף שהגן עליו מאיזה נמוס של איזה אמה הוא, וראה שכתוב בו הנמוס של ישראל,

והתחיל להסתפל (על הדף) בדרך אמת, והבין האמת לאמתו. וישב עצמו, שהוא עצמו בודאי יהיה ישראל, רק מה עושין להחזיר למוטב כלם להביאם להאמת?

וישב עצמו שילך ויסע לבקש חכם שיפתר לו החלום פהותו, ולקח עמו שני אנשים ונסע להעולם, לא פדרך המלך, רק פאיש פשוט,

והיה נוסע מעיר לעיר וממדינה למדינה ושאל איך נמצא חכם שיוכל לפתור חלום פהותו. והודיעו לו ששם ושם נמצא חכם כזה. ונסע לשם, ובא אל החכם, וספר לו האמת, איך שהוא מלך וכבש מלחמות וכל המעשה שהיה, כנ"ל, ובקש ממנו לפתור חלומו.

והשיב לו: אני בעצמי איני יכול לפתור, רק שיש זמן באותו יום באותו חדש, ואזי אני מקבץ כל סממני הקטרת ועושה מהם מרכב, ומעשנין את האדם באלו הקטרת, ואותו האדם חושב במחשבתו מה שרוצה לראות ולידע, ואזי ידע הכל.

וישב המלך עצמו: מאחר שכבר פלה זמן רב בשביל זה, שימתין עוד עד אותו היום ואותו החדש, ואזי עשה לו החכם

כן כנ"ל, ועשן אותו עם הקטרת, כנ"ל, והתחיל לראות אפלו מה שהיה נעשה עמו קדם הלדה, בעת שהיה הנשמה בעולם העליון,

וראה שהיו מוליכין הנשמה שלו דרך כל העולמות, והיו מכריזין ושואלין: מי שיש לו ללמד חוב על זאת הנשמה יבוא. ולא היה נמצא אחד ללמד חוב עליה.

בתוך כך בא אחד ורץ וצעק: רבוננו של עולם! שמע תפלת. אם זה יבוא לעולם, מה לי לעשות עוד, ועל מה בראתני? וזה היה הסמ"ך מ"ם. (הינו זה שצעק כל זה היה הסמ"ך מ"ם בעצמו). והשיבו לו: זאת הנשמה צריכה לירד להעולם בודאי, ואתה חשב לה עצה. והלך לו.

והוליכו את הנשמה עוד דרך עולמות, עד שהביאו אותה להבית-דין של מעלה כדי להשביע אותה שתירד להעולם. ואותו האיש עדין לא בא, ושלחו אחריו שליח, ובא והביא עמו זקן אחד, שהיה כפוף פדרך הזקן, שהיה מכיר עמו מכבר (הינו שהבעל-דבר היה לו הפרות עם זה הזקן הפפוף מכבר),

ושחק ואמר: כבר נתתי לי עצה. רשאי הוא לילך להעולם. והניחו את הנשמה וירדה להעולם. והיה רואה כל מה שעבר עליו מתחלה ועד סוף, ואיך נעשה מלך, והמלחמות שהיה לו וכו'.

(ולקח שבויים, ובתוכם היה פת-תאר, שהיה לה כל מיני חן שבועולם, רק שזה החן לא היה מעצמה, רק שהיה תולה עליה דומיט, ואותו הדומיט היה לו כל מיני חן, ומחמת זה נדמה שיש לה כל מיני חן.

ועל אותו החר אינם יכולים לבוא, רק חכמים ועשירים וכו') (ויותר לא הגיד).

ויש עוד הרבה מאד בזה. (מן ולקח שבויים עד הסוף לא נכתב כראוי כמו שספר).

מזמור לדוד בברחו וכו'. ה' מה רבו צרי, רבים קמים עלי וכו'. ואתה ה' מגן בעדי, כבודי ומרים ראשי. קולי אל ה' אקרא, ויענני מהר קדשו סלה, ה' הנ"ל. אני שכבתי ואישנה, כנ"ל. הקצותי וכו'. לא אירא מרבות עם וכו'. כי הפית את כל אויבי לחי, שני רשעים שברתי, כי היו נופלים להם השנים כשרצו לעלות אל החר. על עמך ברכתך סלה (תהלים ג).

עמד והתבונן נפלאות אלו: אם בעל-נפש אתה, תשא בשרך בשנייה, ונפשך תשים בכפף. תעמד מרעיד ומשתומם, תסמר שערות ראשך ותשוב תתפלא בדברים האלה, העומדים בגבהי מרומים.

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה ז - דער פליג' און דער שפיין

[פרק א] מ'שפעט פון אלע פעלקער /

דער פליג' און דער שפיין און דאס בלעטל

[א] איך וועל אייך דערציילן מיין נסיעה, וואס איך האב געהאט!

מעשה: אמאל איז געווען א מלך, וואס ער האט אויף זיך געהאט כמה מלחמות שווערע. און האט זיי כובש געווען (דהיינו: איינגענומען), און האט גענומען אסאך שבויים [געפאנגענע]!

[אוימיטן וואס רבינו ז"ל האט אנגעהויבן דערציילן - האט ער זיך אנגערופן בזה הלשון: "אפשר וועט איר מיינען [אז] איך וועל אייך גאר [אלעס] דערציילן, וועט איר קענען פארשטיין?"]

*

האט דער מלך געמאכט א גרויסן פאל, אלע יאהר אין דעם טאג וואס ער האט אפגענומען די מלחמה! - און סע [ס'איז] דארט געווען אויף דעם פאל, אלע שריי-מלוכה, און אלע שררות, אזוי-ווי דער סדר איז ביי מלכים!

און מ'האט דארט געמאכט קאמעדיעס [פארשטעלונג-שפילן], און מ'האט געשפעט פון אלע 'אומות' [פעלקער] - פון דעם 'טערק', און פון אלע 'אומות!' - און זיי האבן זיך נאכגעקרומט [פון געלעכטער] נאך איטלעכער 'אומה' [פאלק], אזוי-ווי [לויט] זייער 'נימוס' און זייער 'פירעכץ' איז! - מן הסתם האט מען פון אידן אויך געשפעט!

[ב] האט דער מלך געהייסן: "מען זאל אים ברענגען דאס ספר, וואס דארט איז פארשריבן די 'נימוסים' און דאס 'פירעכץ' פון איטלעכער 'אומה'!"

און אומעטום וואו דער מלך האט אויפגעפנט דאס ספר, האט ער געזעהן די 'נימוסים' און דאס 'פירעכץ' פון 'פאלק', פונקט אזוי-ווי זיי האבן געמאכט די 'קאמעדיע' פון זיי! - ווארן מן-הסתם, דער וואס האט געמאכט די 'קאמעדיע', האט ער אויך געזעהן דאס ספר!

דערווייל ווי דער מלך איז געזעצן איבער דעם ספר, האט ער געזעהן: ווי א שפיין קריכט, אויף די 'שארף' פון די 'בלעטער' פון דעם ספר! - און אויף די 'בלעטער' פון דעם ספר, איז געשטאנען א פליג! - מן-הסתם וואוהין גייט א שפיין, צו א פליג!

דערווייל ווי די שפיין איז געקראכן, און איז געגאנגען צו דער פליג - איז געקומען א ווינט, און האט אויפגעהויבן דאס בלעטל פון דעם ספר! - [במילא] האט די שפיין נישט געקענט גיין צו דער פליג - האט זי זיך אומגעקערט [צוריקגעקערט], און האט זיך קלוימערשט [קמשל] געמאכט, גלייך [פאליד] ווי זי קערט זיך אום [צוריק], און וויל שוין נישט

גיין צו דער פליג! - דערנאך האט זיך דאס בלעטל אומגעקערט אויף זיין ארט!

האט ווידער די שפיין געוואלט גיין צו דער פליג! - האט זיך ווידער אויפגעהויבן דאס בלעטל, און [דאס בלעטל] האט זי נישט געלאזט [די שפיין גיין צום פליג]! - האט זיך די שפיין ווידער אומגעקערט! - און אזוי איז געווען עטליכע מאל!

נאכדעם: איז ווידער די שפיין געגאנגען צו דער פליג, און איז אזוי געקראכן - ביז זי האט זיך שוין אריבערגעכאפט מיט איין פיסל, אויף דעם בלעטל!

האט זיך ווידער אויפגעהויבן דאס בלעטל! - און די שפיין איז שוין געווען אביסל אויף דעם בלעטל!

האט זיך [דא] דאס בלעטל אנדערגעלייגט אינגאנצן - ביז די שפיין איז געבליבן אונטערן בלעטל, צווישן איין בלעטל און אנדערן, און זי איז דארטן געקראכן - און איז אלץ געבליבן מטה מטה, ביז סע [ס'איז] פון איר גארנישט געבליבן!

[און די פליג - וועל איך אייך נישט דערציילן וואס מיט איר האט זיך געטאן]!

[פרק ב] דאס חלום מיטן פאטרעט / דאס בלעטל באטיצט / דער הויכער בארג / די ציינער פאלן ארויס

[א] און דער מלך האט דאס אלץ געזעהן, און האט זיך זייער פארוואונדערט! - ער האט פארשטאנען: "אז דאס איז נישט קיין לערע [פשוטע] זאך, נאר מ'ווייזט אים עפעס א זאך דערמיט!" - [און די אלע שרים האבן געזעהן: "אז דער מלך קוקט, און פארוואונדערט זיך דערויף!"]

און דער מלך האט אנגעהויבן צו טראכטן: "וואס דאס באדייט?!" - און ער איז אנדרימלט געווארן אויף דעם ספר! האט זיך אים געהלומט: אז ער האט געהאלטן אין דער האנט א 'דומיט' [דימאנט], און ער האט אויף אים געקוקט - זענען פון אים ארויסגעגאנגען 'גוזמות' [פון מענטשן]! - האט ער אראפגעווארפן דעם 'דומיט' פון דער האנט!

און דער סדר איז ביי מלכים - [אז] ס'הענגט איבער זיי, זיין פאטרעט [בילד], און איבער דעם פאטרעט, הענגט די 'קריון'!

האט ער געזעהן אין חלום: ווי די מענטשן וואס זיי זענען ארויסגעגאנגען פון דעם 'דומיט', האבן גענומען דעם פאטרעט, און האבן אפגעשניטן דעם קאפ' [פון קעניג]! - דערנאך האבן זיי גענומען די קריון, און האבן [דאס] אריינגעווארפן אין דער בלאטע' אריין! - און זיי זענען געלאפן צו אים, זיי זאלן אים הרגענען!

האט זיך אויפגעהויבן א בלעטל פון דעם ספר וואס ער איז געליגן דערויף, און האט אים פארשטעלט [באשצט]! - האבן זיי אים גארנישט געקענט טאן! - זענען זיי אועקגעגאנגען פון אים! - און דערנאך, האט זיך דאס בלעטל אומגעקערט אויף זיין ארט!

דערנאך האבן זיי ווידער געוואלט אים הרגענען! - האט זיך ווידער אויפגעהויבן דאס 'בלעטל', כנ"ל [ווי אויבנדערמאנט]! - און אזוי איז געווען כמה מאל!

[ב] האט דער 'מלך' זייער געוואלט זעהן: וואספארא 'בלעטל' ס'איז אויף אים מגין (דהיינו: ס'באשיצט אים) - וואסערע 'נימוסים' [געזעצן און פירונגען] ס'שטייען דערויף! - פון וועלכער 'אומה' [פאלק] דאס איז?!

האט ער מורא געהאט צו קוקן, און ער האט אנגעהויבן צו שרייען: "געוואלד!" "געוואלד!"

און אלע 'שרים' וואס זענען דארט געזעצן, האבן [דאס] געהערט - האבן זיי אים געוואלט אויפוועקן - נאר דאס איז נישט קיין 'נימוס' [רא] מען זאל א 'מלך' וועקן! - האבן זיי געקלאפט ארום אים, פדי זיי זאלן אים אויפוועקן, און ער האט נישט געהערט!

[ג] דערווייל איז צו אים געקומען א 'הויכער בארג', און האט אים געפרעגט: "וואס שרייסטו אזוי? - עס איז שוין אזוי א [רא] לאנגע צייט אז איך שלאה, האט מיר קיינער נישט אויפגעוועקט - און דו האסט מיר אויפגעוועקט?" (אזוי האט דער 'בארג' געזאגט צום 'מלך')!

האט ער אים געזאגט: "ווי זאל איך נישט שרייען, אז זיי שטייען אויף מיר אויף, און ווילן מיר הרגענען? - נאר דאס 'בלעטל' איז אויף מיר מגין!"

האט אים דער 'בארג' געענטפערט: "אז דאס 'בלעטל' איז אויף דיר מגין, באדארפטו קיין מורא נישט צו האבן, פאר קיין שום זאך - ווארן אויף מיר שטייען אויף אויף אסאך 'שונאים' - נאר דאס 'בלעטל' איז אויף מיר מגין!"

קום וועל איך דיר ווייזן, האט ער אים געוויזן: ווי ארום דעם 'בארג', שטייען אלפים ורבבות [טויזנטער און צענדליגער-טויזנטער] 'שונאים' - און זיי מאכן 'סעודות', און זענען 'פריילעך', און 'כליזמר' שפילן, און זיי 'שאנצן'!

און די 'שמחה' איז: וואס א 'פיתה' [גרופע] פון זיי - טראכט איינער אים, און פאלט אויף א 'הכמה': "וויאזוי מען זאל ארויפגיין אויף דעם 'בארג'!" - אזוי [רא] מאכן זיי א גרויסע 'שמחה', און א 'סעודה', און מען 'שפילט', און מען 'שאנצט'! - און אזוי [טוט] איטלעכע 'פיתה' (דהיינו: א טייל [גרופע]) פון זיי!

נאר דאס [עלבן] 'בלעטל' פון די 'נימוסים' וואס ס'איז אויף דיר מגין - איז אויף מיר מגין!

[ד] און אויף דעם 'שפיץ בארג', איז [געווען] א 'טאבליצע' [טאנעל פון האלץ] - און דארט איז געשטאנען אנגעשריבן: "נועגן די 'נימוסים' פון דעם 'בלעטל' וואס סע [ס'איז] מגין אויף אים, פון א וואסערע 'אומה' ס'איז!" - נאר מחמת [ווייל] דער 'בארג' איז הויך, קען מען נישט ליינען דאס 'פתב'!

נאר אונטן איז געווען א 'טאבליצע', איז דארט געשטאנען אנגעשריבן: "אז ווער ס'האט אלע 'ציין', דער קען ארויפגיין אויף דעם 'בארג'!"

האט השם יתברך געגעבן [געמאכט]: אז ס'וואקסט דארט אזוי א 'גראז', דארט וואו מען באדארף ארויפצוגיין אויף דעם 'בארג' - אז ווער ס'קומט אהין, פאלן אים ארום אלע 'ציין' - סיי ער איז גענאנגען 'צופוס', סיי ער האט געריטן, סיי ער איז 'געפארן' אין א 'וואגן מיט בהמות' - זענען אלץ אלע 'ציין' ארויסגעפאלן!

זענען דארט געלעגן, הויפנווייז [אסאך הויפנס] מיט 'ציין', אזוי ווי 'בערג'!

[פרק ג] דער 'נימוס' פון 'אידן' / דער 'הכנס' באשיידט דעם 'חלום' / די 'סמני-הקטורת' / די 'אינגעבויענעם אלטיטשקן' / ער זעהט אלעס / די 'פת-תואר' / די רמזים

[א] דערנאך האבן די [אויבנדערמאנט] 'מענטשן' פון דעם 'דומיט', גענומען דעם 'פאטרעט', און האבן אים ווידער צום אויפגעשטעלט [צוגעשטעלט] אזוי ווי פריער! - און די 'קרוין' האבן זיי גענומען, און האבן [דאס] אפגעוואשן, און האבן ווידער אויפגעהאנגען אויף זייער ארט!

[ב] האט זיך דער 'מלך' אויפגעכאפט, און האט תיבה א קוק געטאן אויף דעם 'בלעטל' וואס ס'האט אויף אים מגין געווען: "פון א וואסערע 'נימוס' פון א וואסערע 'אומה' דאס איז!" - האט ער געזעהן, אז ס'שטייט דארט: "דער 'נימוס' פון 'אידן'!"

האט ער אנגעהויבן צו קוקן אויף דעם 'בלעטל', מיט דעם 'אמת' [אמת גליק]! - האט ער פארשטאנען דעם רעכטן [ריכטיגן] 'אמת' [אמת לאמתו]!

האט ער זיך מיישב געווען: "אז ער וועט שוין בודאי זיין א 'איד'! - נאר וואס טוט מען, אז מען זאל די 'זאנצע וועלט' מחזיר-למוטב זיין, מען זאל זיי אלע ברענגען צום 'אמת'?"!

האט ער זיך מיישב געווען: "ער וועט פארן זוכן א 'הכנס', וואס ער זאל אים 'פותר-חלום' זיין פהווייתו!" (דהיינו: ער זאל אים באשיידן דעם 'חלום', פונקט אזוי ווי ער איז)!

[ג] און ער האט מיט זיך גענומען צוויי מענטשן, און איז געפארן אויף דער 'וועלט' - נישט אזוי ווי א 'מלך', נאר ווי א 'פראסטע' [פשוטע] מענטש! - און איז געפארן פון איין שטאט צו דער אנדערער, און האט געפרעגט: "ווי געפינט מען אזוי א [רא] 'הכנס', וואס ער זאל 'פותר-חלום' זיין פהווייתו?"!

האט מען אים מודיע געווען: "אז דארט און דארט, געפינט זיך אזוי א [רא] 'הכנס'!"

איז ער געפארן אהין, און איז געקומען צו דעם 'הכנס', און ער האט אים דערציילט דעם 'אמת': "אז ער איז א 'מלך', און ער האט אפגענומען [איינגענומען] 'מלחמות' - און די

נאנצע 'מעשה' וואס סע [ס'איז] געווען, פנ"ל [ווי] אויבנדערמאנט! - און האט אים געפעטן: "אז ער זאל אים 'פותר'ה'לום' זיין!"

דף ג, "אז מען באשונערט די 'נשמה' פארן אראפקומען!" - און ער איז נאכנישט געקומען (דהיינו: דער 'סמ"ד-מ"ם' וואס האט פריער געשריגן, איז ער נאכנישט געקומען)!

האט אים דער 'חכם' געענטפערט: "איך אליין קען נישט 'פותר' זיין [באשיידן]! - נאר ס'פארהאנדן א [געוויסט] צייט, איך דעם איך דעם 'טאג', און איך דעם איך דעם 'הודש' - דעמאלט נעם איך צום-אויף [צוויי], אלע 'סמנייהקטורת' (כלומר: אלע 'קרייטעכצער' [געווינדן] וואס פון זיי פלעגט מען מאכן 'קטורת') - און איך מאך פון זיי א 'מודב' (כלומר: ער מישט זיי אויס אינאיינעם) - און 'מרייכערט דעם 'מענטשן' מיט די 'קטורת' - און דער 'מענטש' האט אינזין וואס ער וויל זעהן, און וואס ער וויל וויסן - ווייסט ער דעמאלט אלדינג [אלעס]!"

האט מען נאך אים געשיקט א 'שליח'! - איז ער געקומען! - און האט מיט זיך געבראכט [געברענגט], א 'אלטיטשקן' א 'איינגעבויגענעם', וואס ער האט זיך געקענט מיט אים פון לאנג (דהיינו: דער 'בעל-דבר', האט זיך מיט דעם 'אלטן', געקענט פון לאנג)!

[ד] האט זיך דער 'מלך' מיישב געווען: "אז ער האט זיך שוין יא אזויפיל צייט דערויף פארבראכט [פארברענגט] - וועט ער נאך ווארטן ביז דעם 'טאג' און דעם 'הודש' (וואס דער 'חכם' האט אים געזאגט)!"

און ער [דער 'בעל-דבר'] האט געלאכט, און האט געזאגט: "איך האב מיר שוין א 'עצה' געגעבן! די 'נשמה' מעג שוין אראפגיין אויף דער-וועלט!"

[ו] האט זיך דער 'מלך' מיישב געווען: "אז ער האט זיך שוין יא אזויפיל צייט דערויף פארבראכט [פארברענגט] - וועט ער נאך ווארטן ביז דעם 'טאג' און דעם 'הודש' (וואס דער 'חכם' האט אים געזאגט)!"

האט מען געלאזט די 'נשמה' - איז זי אראפגעגאנגען אויף דער-וועלט!

האט דער 'מלך' אנגעהויבן צו זעהן: אפילו וואס מיט אים האט זיך נאך געטאן, איי [איינער] ער איז געבוירן געווארן, דעמאלט אז [ווען] די 'נשמה' איז נאך געווען בעולם-העליון (כלומר: אויף 'ענער-וועלט')!

[ו] און ער האט געזעהן (דהיינו: דער 'מלך'): וואס מיט אים האט זיך איבערגעטאן [אפגעטוהן], מתחלה ועד סוף [פון אנהייב ביזן סוף]! - און ווי [וויאזוי] ער איז געווארן א 'מלך'! - און די 'מלחמות' וואס ער האט געהאט וכו'!

האט ער געזעהן: ווי מ'האט זיין 'נשמה' געפירט, דורך אלע וועלטן - און מ'האט אויסגערופן: "ווער ס'האט עפעס 'מלמד-חוב' צו זיין (כלומר: צו רעדן שלעכטס) אויף דער 'נשמה' - זאל ער קומען!" - האט זיך קיינער נישט געפונען וואס ער זאל 'מלמד-חוב' זיין!

און ער האט גענומען 'שבויים' [געפאנגענע]! - און צווישן די 'שבויים', איז געווען א 'פת-תואר', וואס זי האט געהאט אלע ערליי 'חן' פון דער וועלט! נאר דער 'חן' איז נישט געווען פון איר אליין, נאר ס'האט אויף איר געהאנגען א 'דומיט' [דימאנט], און דער [דאזיגער] 'דומיט' האט געהאט אלע ערליי 'חן'! - און מחמת [צוליב] דעם האט זיך געדאכט, אז זי האט אלע ערליי 'חן'!

דער ווייל איז איינער אנגעקומען, און איז געלאפן, און האט געשריגן: "רבונז-שלי-עולם, הער צו מיין געבעט: אז [אויב] דער וועט קומען אויף דער-וועלט, וואס האב איך שוין צוטאן, און נאך [צוליב] וואס האסטו מיך באשאפן!"

און אויף דעם 'בארג' - קענען מער נישט קומען, נאר 'חכמים' און 'עשירים' וכו'.

און דאס איז געווען דער 'סמ"ד-מ"ם' (כלומר: דער וואס האט דאס געשריגן, דאס איז דער 'סמ"ד-מ"ם' אליין געווען - ער האט געשריגן: "אז [אויב] די 'נשמה' וועט אראפקומען אין דער-וועלט' אריין, האט ער שוין נישט [וואס] צוטאן")!

(און ווייטער האט ער [רבינו ז"ל] נישט דערציילט)! - און סע [ס'איז] נאך דא זייער אסאך דערינען!

האט מען אים געענטפערט: "די [דאזיגע] 'נשמה', מוז אראפגיין אויף דער-וועלט' - און דו, געב דיר א 'עצה'! - איז ער זיך אוועקגעגאנגען! (דהיינו: דער וואס האט דאס געשריגן [דער 'סמ"ד-מ"ם']!)

(דאס וואס דא שטייט מיט די 'שבויים' - דאס איז נישט אויפגעשריבן געווארן גוט, אזוי ווי ער [רבינו ז"ל] האט עס דערציילט)!

[ה] האט מען ווייטער די 'נשמה' געפירט דורך 'עולמות' (כלומר: וועלטן) - ביז מ'האט די 'נשמה' שוין געבראכט, צום 'בית-דין של מעלה', כדי מ'זאל זי שוין באשונערן - כדי זי זאל שוין אראפגיין אויף דער-וועלט' [ווי די גמרא זאגט אין גדה

[ז] "מזמור לְדָוִד בְּבִרְחוֹ וְכוּ'. ה' מָה רַבּוּ צָרֵי רַבִּים קָמִים עָלַי. וְאַתָּה ה' מִגֵּן בַּעֲדֵי, כְּבוֹדֵי וּמְרִים רַאשֵׁי וְכוּ'." [תהלים ג, א-בד]! - פארטייטש גוט דאס גאנצע 'קאפיטל'! - און פארשטיי גוט - וועסטו זעהן וויאזוי דארט איז מ'רומז די גאנצע מעשה.

[שטיי און קלער אריין די דאזיגע וואונדערליכע זאכן! - אויב דו ביזט א 'בעל-נפש', בלייב שטיין פארציטערט און פארוואונדערט! - זאלן זיך אויפשטעלן די האר פון זיין קאפ, און פארוואונדער זיך אין די דאזיגע זאכן, וואס שטייען אין די העכסטע הימלן!

נאמען _____

טעלפון _____

שטאט _____

דעם רבינ'ס אעשיות

בחינה אויף סיפורי מעשיות

די זיבעטע מעשה - מזבוב ועכביש

- א. שאלת זכות: ווען האט דער רבי פארציילט די מעשה (עיין חיי מוהר"ן אות נ"ט)
- זומער תקס"ז
- זומער תקס"ו.
- ווינטער תקס"ז
- ב. וועלכע טאג אין יאר האט דער מלך געמאכט א סעודה?
- אין דעם טאג וואס ער האט אפגענומען די מלחמה
- אין דעם טאג וואס ער האט גענומען אסאך שבויים.
- ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ג. וועלכע אומה זאגט דער רבי עקסטער אז מען האט פון זיי געמאכט געשפעט?
- פון אדום און פון דעם טערק
- פון די בבליים.
- פון דעם טערק
- ד. מען האט ליצנות געמאכט אויך פון אידן?
- מן הסתם.
- ניין.
- דער רבי רעדט נישט דערפון
- ה. וויפיל מאל האט דער שפין פרובירט כאפן דעם פליג?
- דריי מאל
- צען מאל
- עטליכע מאל
- ו. וואס איז ביים סוף געשעהן מיטן שפין?
- דער גרייכט דעם פליג.
- געווארן צו בלוטיגט.
- עס איז פון איר גאר נישט געבליבן.
- ז. וואס האט דער מלך געשריגן אינמיטן חלום?
- ראטעוועט ראטעוועט.
- דער רבי זאגט נישט וואס ער האט געשריגן
- געוואלד געוואלד.
- ח. ווער האט אויף געוועקט דער הויכן בארג?
- דער ס"מ.
- דער מלך ווען ער האט געשריגן.
- די פליג און די שפין.
- ט. וואס האט פאסירט מיט ווער עס איז געגאנגען אויף די גראז וואס פירט ארויף צום בארג?
- עס איז אים אראפ געפאלן אלע ציינער.
- ער האט נישט געקענט הערן
- ער האט נישט געקענט גיין
- י. וואס פארא בלאט האט געהיטן אויפן מלך?
- פון דעם טערק.
- פון די אידן.
- פון די זיבעציג פעלקער.
- יא. מיט וויפל מענטשן איז דער מלך געגאנגען זוכן דעם חכם?
- מיט צוויי מענטשן.
- מיט א גאנצער מנין.
- אליין.
- יב. ווי אזוי איז ער געגאנגען אנגעטון זוכענדיג דעם חכם?
- מיט קעניגליכע קליידער.
- ווי א אלטער מענטש.
- ווי א פראסטער מענטש.
- יג. וואס האט דער ס"מ געשריגן?
- אז די נשמה וועט קומען אויף די וועלט, וואס האב איך שוין צו טאן.
- ער זאל אראפ גיין אויף די וועלט.
- ראטעווע מיר.
- יד. וועמען האט דער ס"מ מיט געברענגט?
- ער איז געקומען אליין.
- א אלטער מענטש
- א אלטער איינגעבויענער מענטש.
- טו. וואס האט דער ס"מ געטאן?
- געוויינט.
- געלאכט.
- געטאנצט.
- טז. צום סוף איז די נשמה אראפ אויף די וועלט?
- ניין.
- יא.
- עס האט זיך אפגעהאלטן.
- יז. ווער איז געווען צווישן די שבויים וואס דער מלך האט געפאנגען?
- א אלטער.
- א אינגל.
- א יפת תואר.

אז דאס בלעטל איז אויף דיר מגין באדארפטו קיין מורא נישט צו האבן פאר קיין שום זאך מיט אסאך הצלחה

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

שם _____
 טלפון _____
 עיר _____

דעם רבינ'ס מעשיות

מבחן בסיפורי מעשיות

מעשה ז' - מזבוב ועכביש

- נפלו לו כל השיניים.
- נסתמים האזניים.
- לא היה יכול לילך
- י. איזה דף שמר על המלך ועל ההר הגבוה?
 - של הערבים.
 - של ישראל.
 - של שבעים אומות.
- יא. עם כמה אנשים הלך המלך, לחפש חכם?
 - עם שני אנשים.
 - עם מנין אנשים.
 - לבד.
- יב. איך היה לבוש המלך כשהלך לחפש חכם?
 - בלבוש מלכות.
 - כאיש זקן.
 - כאיש פשוט.
- יג. מה צעק הס"מ?
 - אם יבוא זה לעולם מה לי לעשות עוד.
 - שירד לעולם.
 - הצילו.
- יד. עם מי הגיע הס"מ?
 - לבד.
 - עם זקן.
 - עם זקן כפוף.
- טו. מה עשה הס"מ עם הזקן?
 - בכה.
 - שחק.
 - קפץ.
- טז. בסוף ירדה הנשמה לזה העולם?
 - לא.
 - כן.
 - נתעכב.
- יז. מי היה בתוך השבויים שלקח המלך?
 - זקן.
 - ילד.
 - יפת תואר

- א. שאלת זכות: מתי סיפר רבינו מעשה זו? (עין ח"י מוהר"ן אות נ"ט)
 - קיץ תקס"ז
 - קיץ תקס"ו
 - חורף תקס"ז
- ב. באיזה יום עשה המלך סעודה בכל שנה?
 - ביום שכבש המלחמה
 - ביום שלקח שבויים הרבה.
 - שתי התשובות נכונות
- ג. איזה אומות מפרט רבינו שהיו משחקים מהם?
 - אדום וישמעאל
 - בבל.
 - ישמעאל
- ד. היו עושים צחוקים גם מישראל?
 - מסתמא.
 - לא.
 - רבינו לא דיבר על זה.
- ה. כמה פעמים ניסה העכביש לילך להזבוב?
 - שלש פעמים
 - עשר פעמים
 - כמה פעמים
- ו. מה קרה בסוף עם העכביש?
 - השיג את הזבוב
 - נפצע
 - לא נשאר ממנה כלום
- ז. מה צעק המלך תוך כדי שנרדם?
 - הצילו הצילו
 - רבינו לא פירש מה צעק
 - חבל חבל.
- ח. מי העיר את ההר הגבוה?
 - הס"מ.
 - המלך כשצעק.
 - הזבוב ועכביש.
- ט. מה קרה למי שעבר בעשב שליד ההר הגבוה?

אם זה הדף מגן עליך אין אתה צריך להתיירא משום דבר - בהצלחה גדולה

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישרה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: "ש"ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך